

INSOLVENČNÍ PRÁVO I.

Radim Chalupa

Struktura IZ

Obecné otázky § 1-70

Insolvenční řízení § 7, §71-96

Projednání úpadku a rozhodnutí o něm §97-158

Incidenční spory § 159-164

Uplatňování pohledávek §165-204

Majetková podstata §205-230

Neplatnost a neúčinnost právních úkonů §231-243

Konkurs § 244-313

Nepatrný konkurs § 314-315

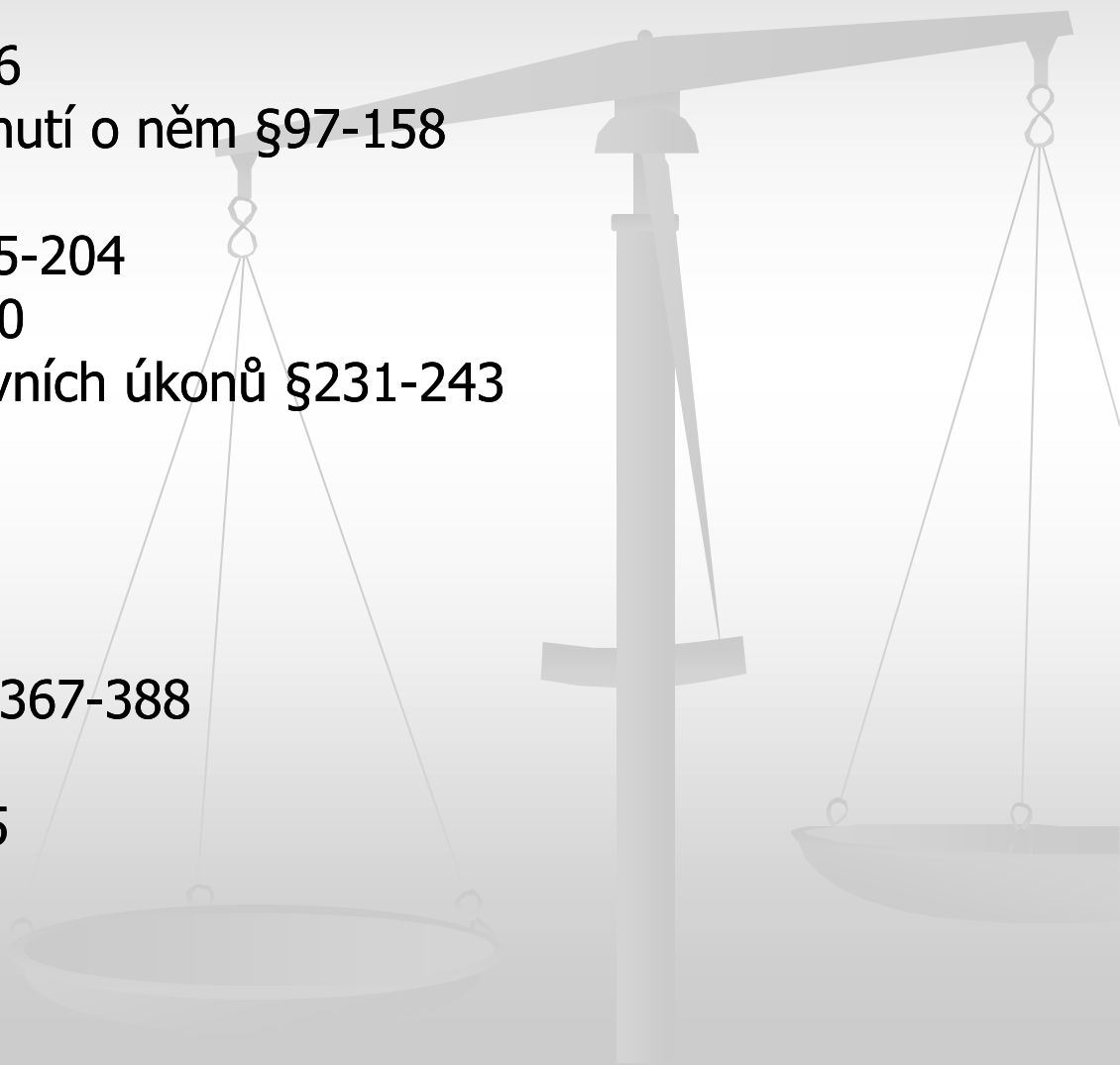
Reorganizace § 316-364

Vyloučení účinků §365-366

Úpadek finančních institucí §367-388

Oddlužení §389-418

Insolvenční rejstřík §419-425

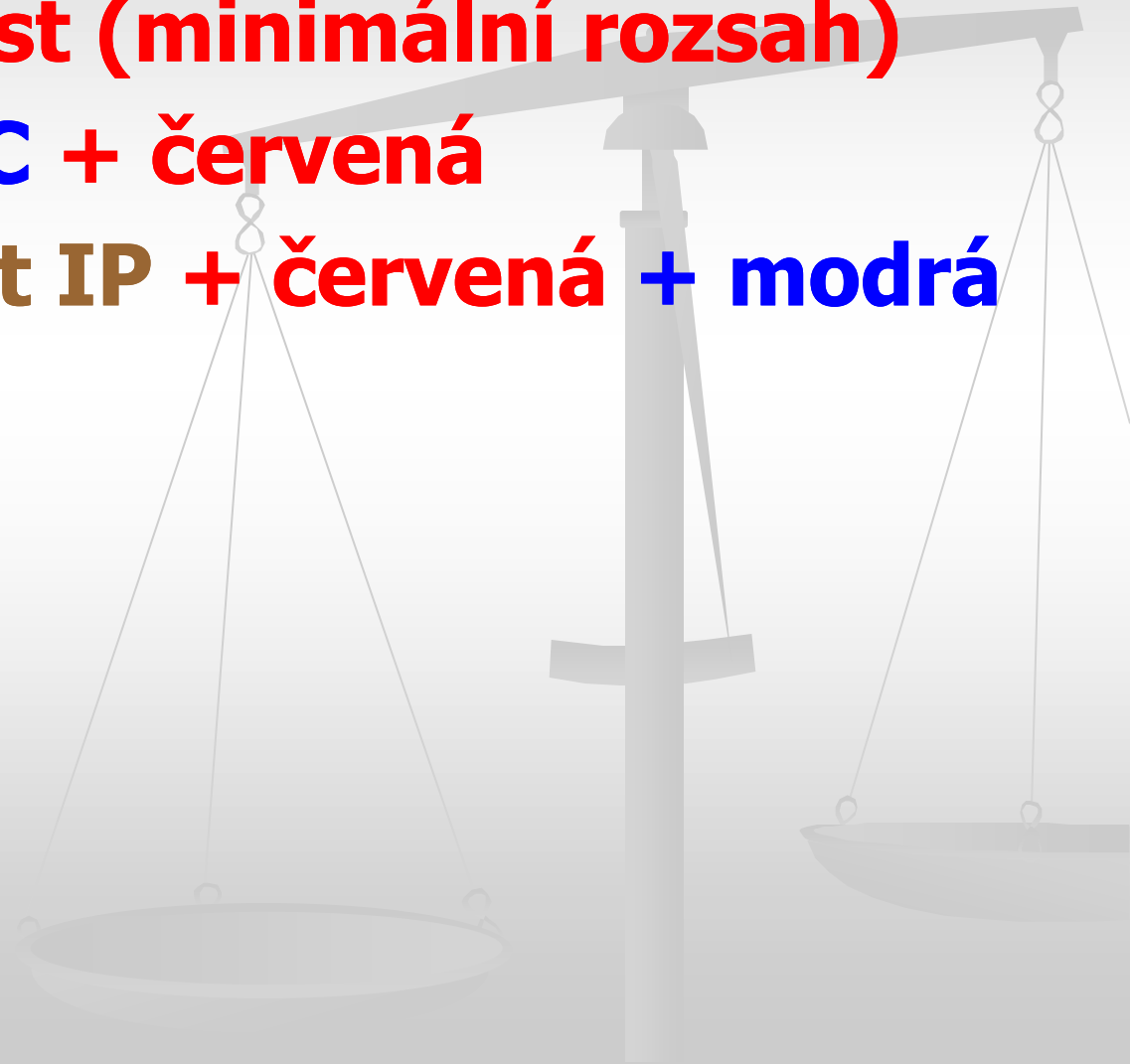

Legenda barevného značení nadpisů

Nezbytná znalost (minimální rozsah)

Znalost na A,B,C + červená

Základní znalost IP + červená + modrá

Předmět úpravy IZ

§ 1

Tento zákon upravuje

- a) **řešení úpadku** a **hrozícího úpadku** dlužníka soudním řízením **některým ze stanovených způsobů** tak, aby došlo **k uspořádání majetkových vztahů** k osobám dotčeným dlužníkovým úpadkem nebo hrozícím úpadkem a **k co nejvyššímu a zásadně poměrnému uspokojení dlužníkových věřitelů**,
- b) **oddlužení** dlužníka.

Účel IŘ

IŘ není platformou pro nezpoplatněné vymáhání pohledávek

IŘ probíhá za účelem

- a) **řešení úpadku** a **hrozícího úpadku** dlužníka cestou zvláštního soudního řízení **stanoveným způsobem** směřující **k uspořádání majetkových vztahů** (dlužník - osoby dotčené dlužníkovým úpadkem nebo hrozícím úpadkem) **a k uspokojení dlužníkových věřitelů** (*co nejvyššímu* a *zásadně poměrnému*),
- b) **oddlužení** dlužníka.

Úpadek

§3

- (1) Dlužník je v **úpadku**, jestliže má
- a) **více věřitelů** a
 - b) **peněžité závazky po dobu delší 30 dnů po lhůtě splatnosti** a
 - c) **tyto závazky není schopen plnit** (dále jen "**platební neschopnost**").

(2)

(3) Dlužník, který je **právníkou osobou nebo fyzickou osobou - podnikatelem**, je v úpadku i tehdy, je-li **předlužen**. O předlužení jde tehdy, má-li dlužník více věřitelů a souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku. Při stanovení hodnoty dlužníkovy majetku se přihlíží také k další správě jeho majetku, případně k dalšímu provozování jeho podniku, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem **důvodně předpokládat**, že dlužník bude moci ve správě majetku nebo v provozu podniku pokračovat.

(4) O **hrozící úpadek** jde tehdy, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem **důvodně předpokládat**, že dlužník **nebude schopen řádně a včas splnit podstatnou část** svých **peněžitých závazků**.

Úpadek

Dlužník je v úpadku, jestliže je
platebně neschopný (insolventní)

bez ohledu na povahu dlužníka

nebo

předlužený

pokud je právnickou osobou nebo podnikatelem

Platební nechopnost (insolvence)

Dlužník je v **platební neschopnosti**,
jestliže **má**

a) **více věřitelů** *a*

b) **penežitě závazky** po dobu
delší 30 dnů **po lhůtě splatnosti**
a

c) **závazky není schopen plnit.**

Fikce insolvence

Dlužník není schopen plnit své peněžité závazky, jestliže

- a) **zastavil platby podstatné části svých peněžitých závazků, nebo**
- b) **je neplní po dobu delší 3 měsíců po lhůtě splatnosti, nebo**
- c) **není možné dosáhnout uspokojení některé ze splatných peněžitých pohledávek vůči dlužníku výkonem rozhodnutí nebo exekucí, nebo**
- d) **nesplnil povinnost předložit seznamy, kterou mu uložil insolvenční soud (seznam majetku, seznam závazků, seznam zaměstnanců).**

Předlužení

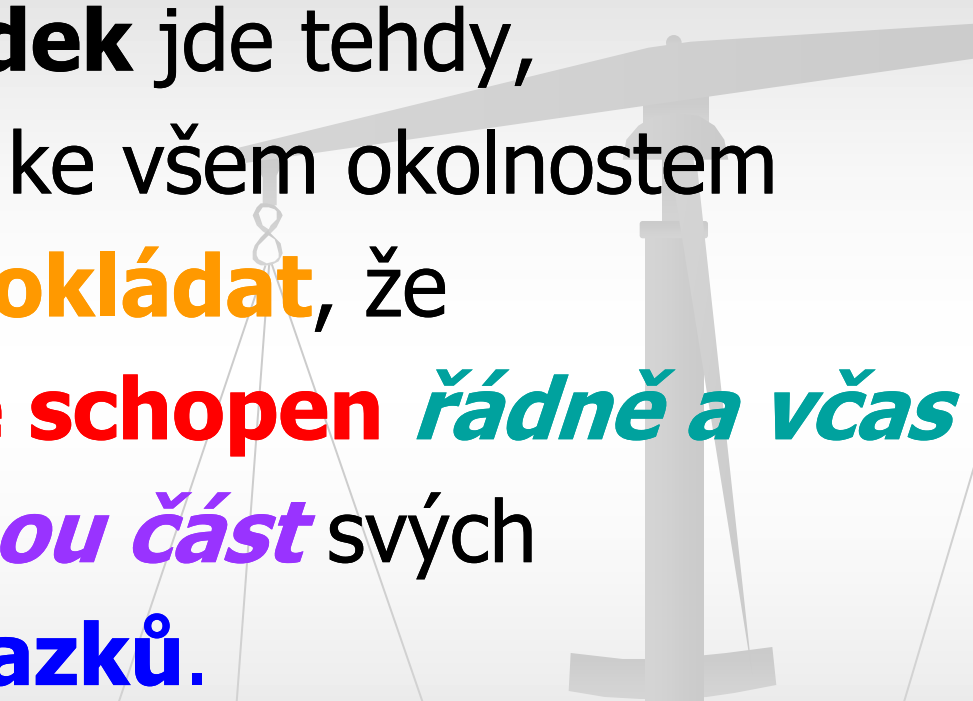
Dlužník je předlužen:

- a) má-li více věřitelů *a*
- b) souhrn jeho závazků převyšuje hodnotu jeho majetku.

Při stanovení hodnoty dlužníkovy majetku se přihlíží také k další správě jeho majetku, případně k dalšímu provozování jeho podniku, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem důvodně předpokládat, že dlužník bude moci ve správě majetku nebo v provozu podniku pokračovat.

Hrozící úpadek

O **hrozící úpadek** jde tehdy, lze-li se zřetelem ke všem okolnostem **důvodně předpokládat**, že **dlužník nebude schopen** *řádně a včas* **splnit** *podstatnou část* svých **peněžitých závazků**.

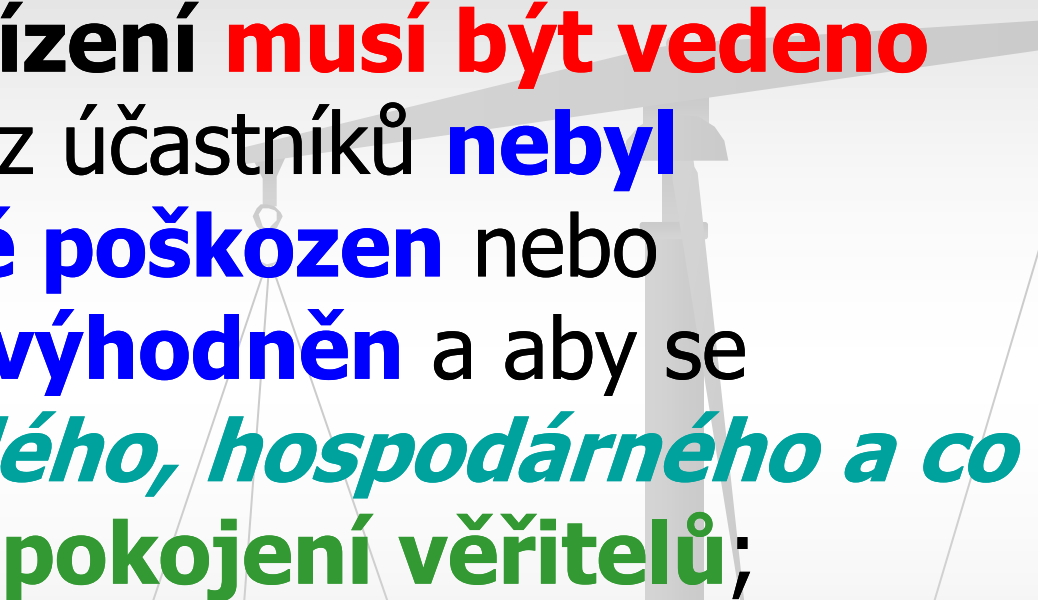
Zvláštní zásady IŘ

§ 5

Insolvenční řízení spočívá zejména na těchto **zásadách**:

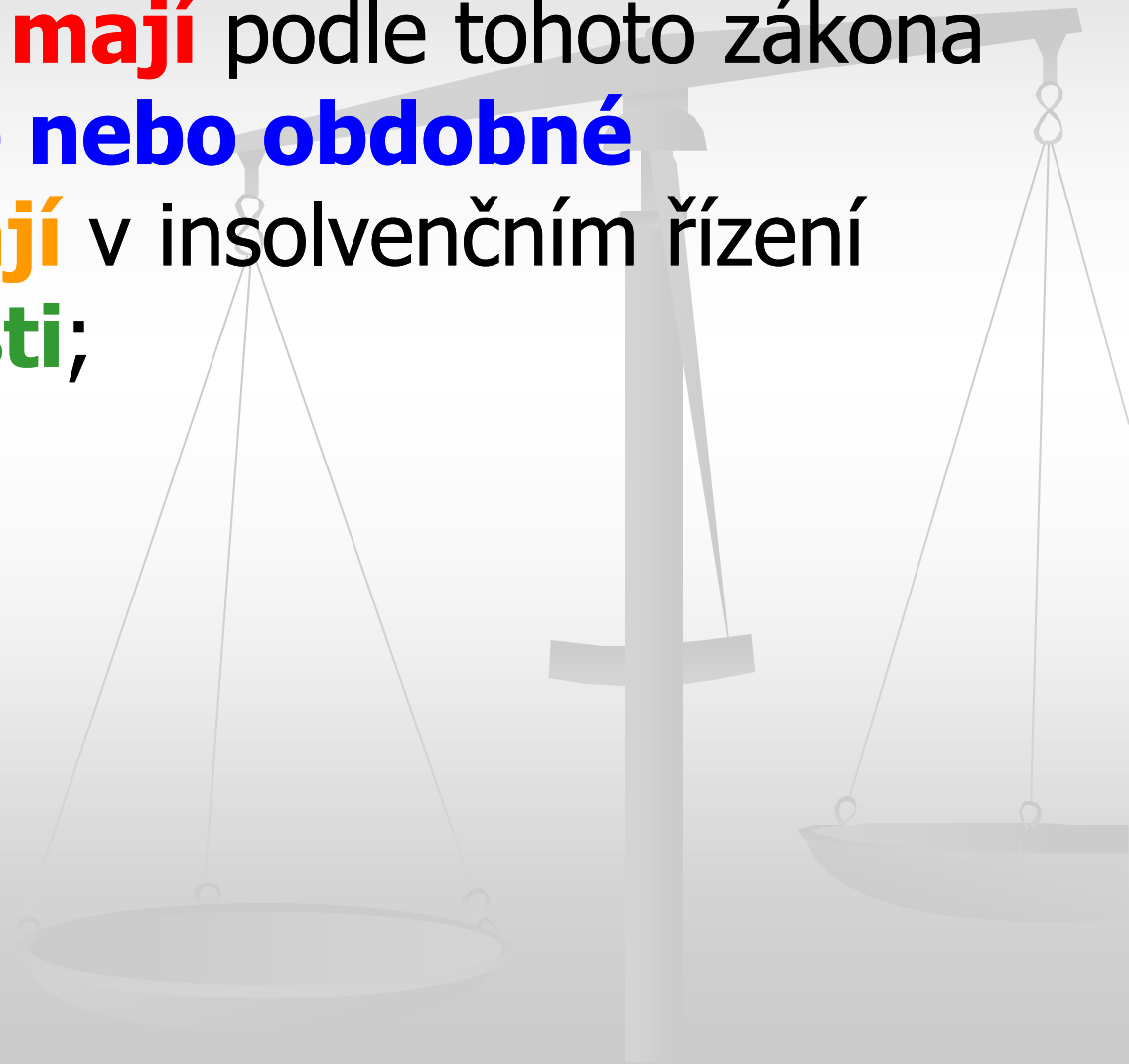
- a) **insolvenční řízení musí být vedeno** tak, aby žádný z účastníků nebyl **nespravedlivě poškozen** nebo **nedovoleně zvýhodněn** a aby se dosáhlo **rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů**;
- b) **věřitelé**, kteří **mají** podle tohoto zákona zásadně **stejně nebo obdobné postavení**, mají v insolvenčním řízení **rovné možnosti**;
- c) nestanoví-li tento zákon jinak, **nelze práva věřitele nabytá v dobré víře před zahájením** insolvenčního řízení **omezit rozhodnutím** insolvenčního soudu ani **postupem** insolvenčního správce;
- d) **věřitelé** jsou **povinni zdržet se jednání**, směřujícího k **uspokojení** jejich pohledávek **mimo insolvenční řízení**, ledaže to dovoluje zákon.

Zásada spravedlivého vedení řízení a co nejvyššího uspokojení

- a) **insolvenční řízení musí být vedeno** tak, aby žádný z účastníků **nebyl nespravedlivě poškozen** nebo **nedovoleně zvýhodněn** a aby se **dosáhlo rychlého, hospodárného a co nejvyššího uspokojení věřitelů;**
-

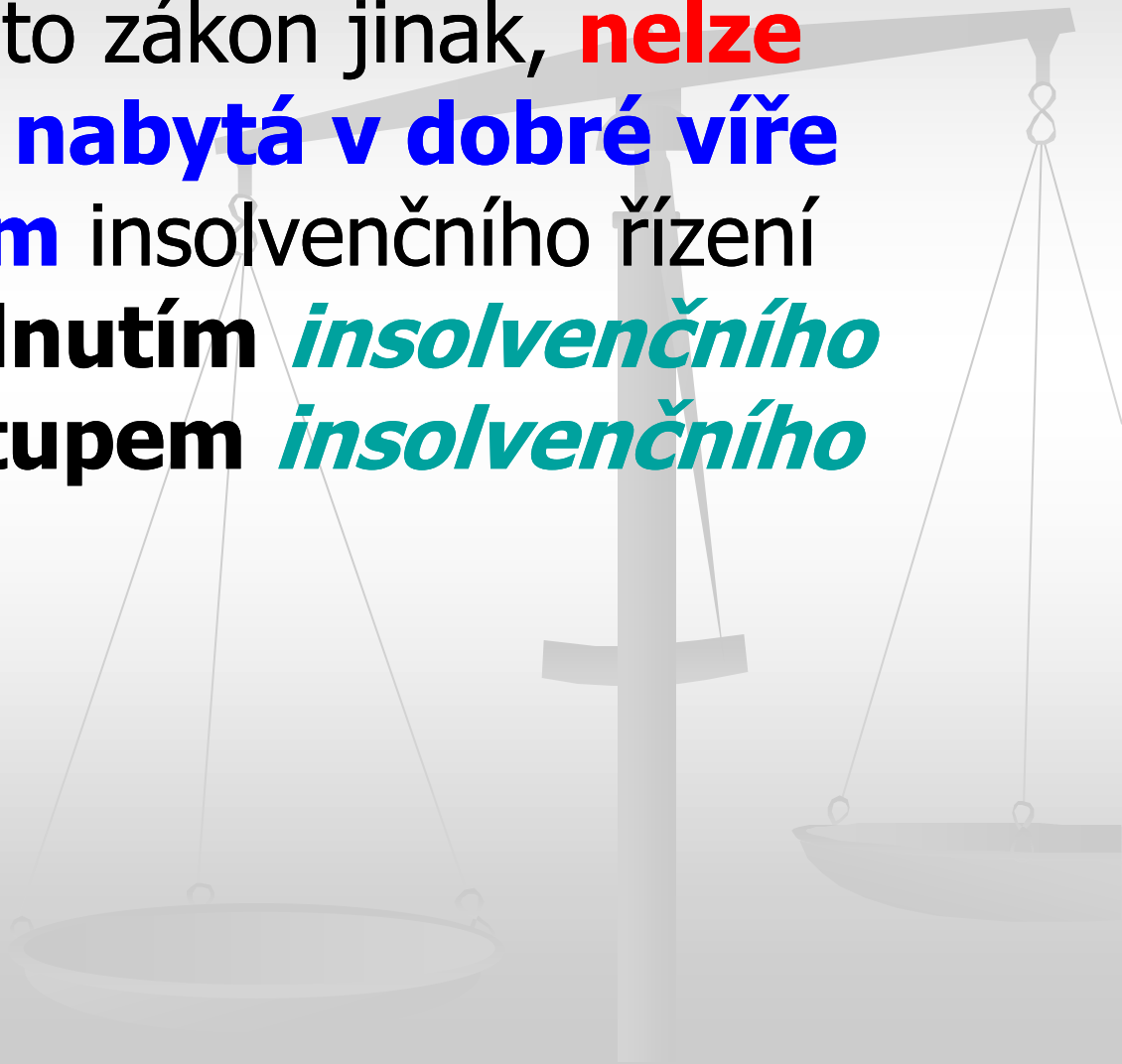
Zásada rovných možností stejně postavených věřitelů

b) **věřitelé**, kteří **mají** podle tohoto zákona zásadně **stejně nebo obdobné postavení**, **mají** v insolvenčním řízení **rovné možnosti**;

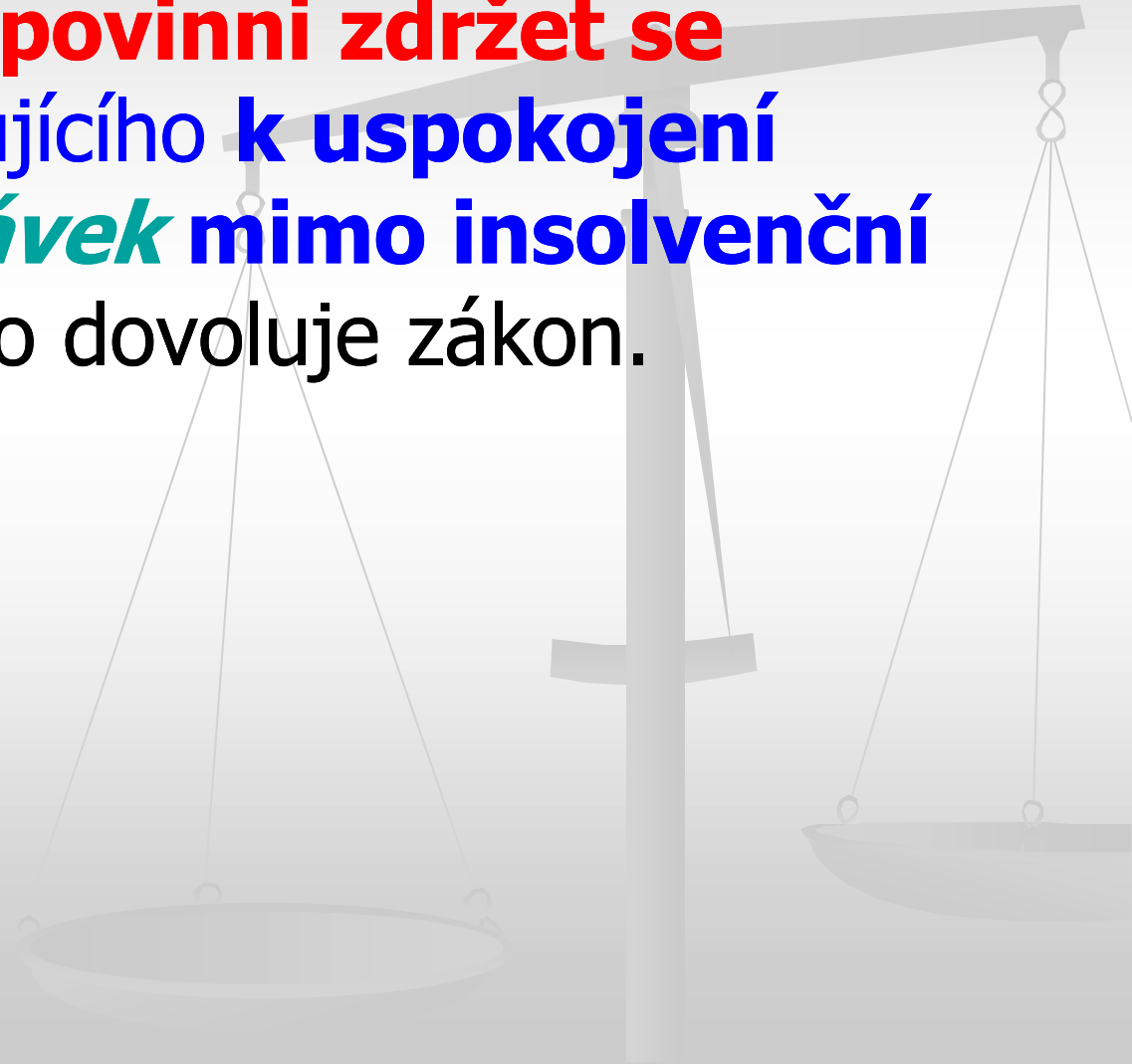
Zásada zákazu omezení práv věřitele nabytých v dobré víře

- c) nestanoví-li tento zákon jinak, **nelze** práva věřitele nabytá v dobré víře před zahájením insolvenčního řízení **omezit** rozhodnutím *insolvenčního soudu* ani postupem *insolvenčního správce*;

Zásada zákazu uspokojení mimo insolvenční řízení

- d) **věřitelé jsou povinni zdržet se jednání, směřujícího k uspokojení jejich pohledávek mimo insolvenční řízení**, ledaže to dovoluje zákon.

Způsoby řešení úpadku

§ 4

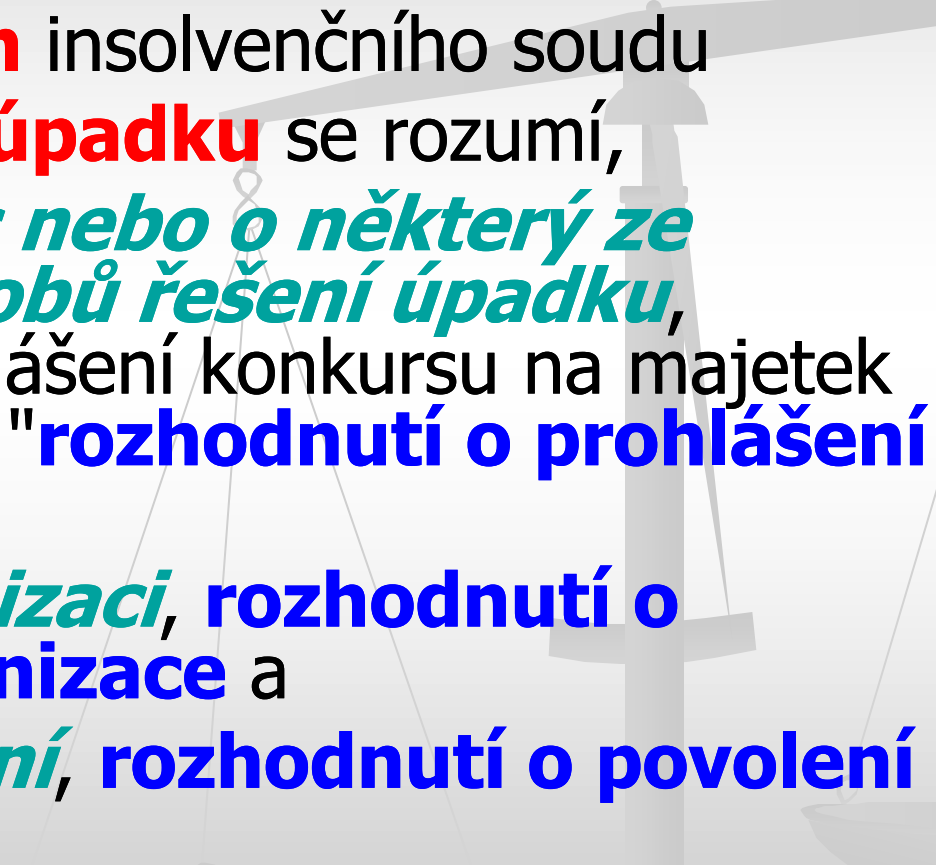
(1) **Způsobem řešení úpadku** nebo **hrozícího úpadku dlužníka** ... se rozumí

- a) **konkurs,**
- b) **reorganizace,**
- c) **oddlužení** a
- d) **zvláštní způsoby řešení úpadku,** které tento zákon stanoví pro určité subjekty nebo pro určité druhy případů.

***nepatrný konkurs** a
řešení úpadku finančních institucí*

Způsob řešení úpadku

§ 4

- (2) **Rozhodnutím** insolvenčního soudu **o způsobu řešení úpadku** se rozumí,
- a) jde-li o *konkurs nebo o některý ze zvláštních způsobů řešení úpadku*, rozhodnutí o prohlášení konkursu na majetek dlužníka (dále jen "**rozhodnutí o prohlášení konkursu**"),
 - b) jde-li o *reorganizaci*, **rozhodnutí o povolení reorganizace** a
 - c) jde-li o *oddlužení*, **rozhodnutí o povolení oddlužení**.
-

Vyjímky z působnosti IZ

§ 6

(1) Tohoto zákona nelze použít, jde-li o

- a) stát,
- b) územní samosprávný celek
- c) Českou národní banku,
- d) Všeobecnou zdravotní pojišťovnu České republiky,
- e) Fond pojištění vkladů,
- f) Garanční fond obchodníků s cennými papíry,
- g) veřejné neziskové ústavní zdravotnické zařízení, zřízené podle zvláštního zákona 2a),
- h) veřejnou vysokou školu, nebo
- i) právnickou osobu, jestliže stát nebo vyšší územní samosprávný celek 2) před zahájením insolvenčního řízení převzal všechny její dluhy nebo se za ně zaručil.

(2) Tohoto zákona nelze dále použít, jde-li o

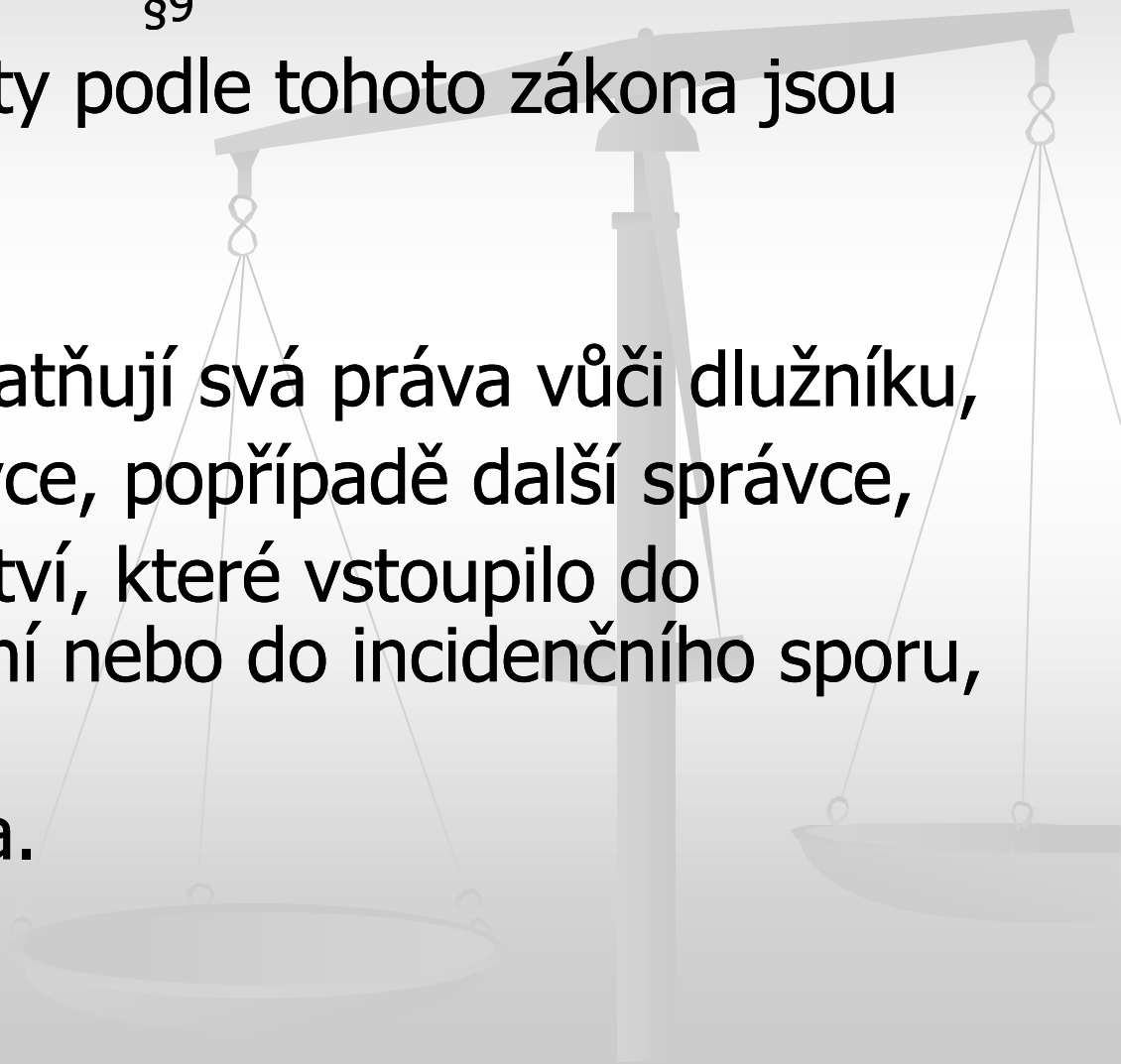
- a) finanční instituci, po dobu, po kterou je nositelem licence nebo povolení podle zvláštních právních předpisů, upravujících její činnost,
- b) zdravotní pojišťovnu zřízenou podle zvláštního právního předpisu, po dobu, po kterou je nositelem povolení k provádění veřejného zdravotního pojištění,
- c) politickou stranu nebo politické hnutí v době vyhlášených voleb podle zvláštního právního předpisu.

Procesní subjekty

§9

Procesními subjekty podle tohoto zákona jsou

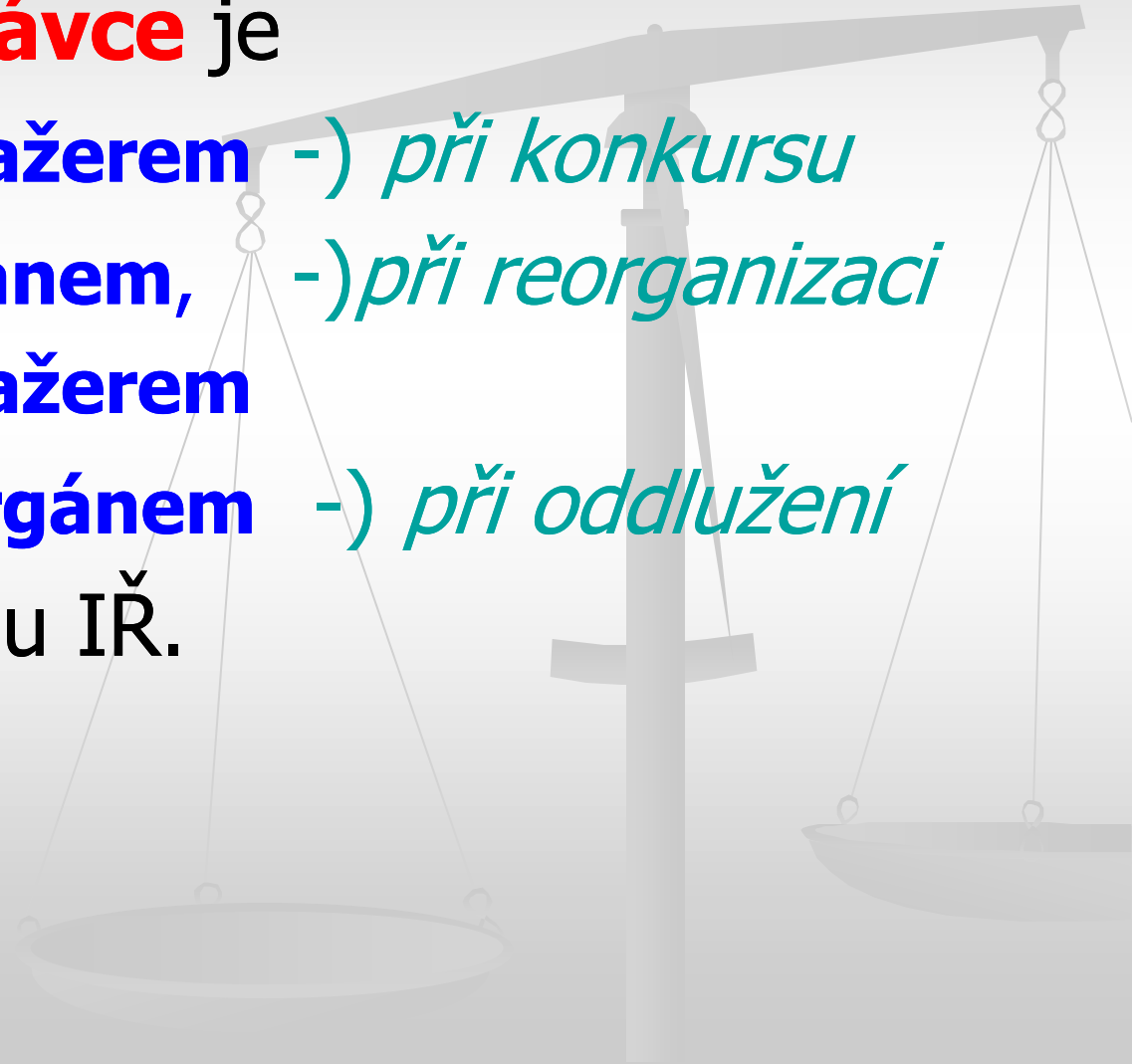
- a) insolvenční soud,
- b) dlužník,
- c) věřitelé, kteří uplatňují svá práva vůči dlužníku,
- d) insolvenční správce, popřípadě další správce,
- e) státní zastupitelství, které vstoupilo do insolvenčního řízení nebo do incidenčního sporu,
a
- f) likvidátor dlužníka.

Insolvenční správce - charakteristika

Insolvenční správce je

- ✓ **výkonným manažerem** -) *při konkursu*
 - ✓ **dozorovým orgánem,** -) *při reorganizaci*
 - ✓ **výkonným manažerem**
+ dozorovým orgánem -) *při oddlužení*
- úpadce** v průběhu IŘ.

Insolvenční správce - působnost

(výňatek)

Insolvenční správce **zejména**:

- ✓ **zjišťuje** *nebo* **popírá** **přihlášené pohledávky**
- ✓ **zjišťuje** majetkovou podstatu,
- ✓ **zpeněžuje** majetkovou podstatu,
- ✓ **schvaluje** některé úkony úpadce,
- ✓ **dohlíží** na **plnění** reorganizačního **plánu** (při reorg.) *nebo* **splátkového kalendáře** (při odd.).

Insolvenční správce - působnost

Insolvenční správce **zejména**:

- ✓ **nakládá s majetkovou podstatou** (je-li osobou s dispozičními oprávněními -jen při konkursu a nepatrném konkursu)
- ✓ při přezkumu je oprávněn **popírat přihlášené pohledávky**
- ✓ **zjišťuje majetkovou podstatu,**
- ✓ provádí a soustavně **doplňuje soupis majetkové podstaty,**
- ✓ se namísto dlužníka **účastní incidenčních sporů,**
- ✓ se namísto dlužníka **účastní dalších soudních řízení** týkajících se majetkové podstaty (jen při konkursu a nepatrném konkursu),
- ✓ **zpeněžuje majetkovou podstatu,**
- ✓ **schvaluje některé úkony úpadce,**
- ✓ **dohlíží na plnění reorganizačního plánu** (při reorganizaci).
- ✓ **dohlíží na plnění splátkového kalendáře** (při oddlužení).

Insolvenční správce - vznik funkce

Insolvenčního správce

- ✓ **ustanovuje insolvenční soud,**
- ✓ tak, že jej **určí předseda insolvenčního soudu,**
- ✓ ze **seznamu insolvenčních správců.**

Schůze věřitelů, která nejbližší následuje po přezkumném jednání, **je oprávnna**

- ✓ **odvolat z funkce Ins.Spr.** ust. Ins soudem a
- ✓ **ustanovit nového insolvenčního správce.**

Insolvenční správce

- vznik funkce

Insolvenčního správce

- ✓ **ustanovuje insolvenční soud**, a to osobu, kterou
- ✓ **určuje předseda insolvenčního soudu**,
- ✓ ze **seznamu insolvenčních správců** vedeného Ministerstvo spravedlnosti.
 - lze ustanovit i **fyzickou osobu mimo seznam**, která splňuje obecné a kvalifikační předpoklady pro zápis do seznamu a se svým ustanovením souhlasí),
 - lze ustanovit **veřejnou obchodní společnost**.

Insolvenční správce - vznik funkce

Schůze věřitelů, která nejbližší následuje po přezkumném jednání, je oprávněna

- ✓ **odvolat z funkce** insolvenčního správce ustanoveného insolvenčním soudem a
- ✓ **ustanovit nového** insolvenčního správce.

Usnesení schůze věřitelů o ustanovení insolvenčního správce

potvrzuje insolvenční soud;

nepotvrdí je pouze tehdy, **nesplňuje-li** insolvenční správce **zákonné podmínky** pro ustanovení insolvenčního správce do funkce.

Insolvenční správce je ustanoven nejpozději v rozhodnutí o úpadku.

Insolvenční správce - zánik funkce

Insolvenční soud **je oprávněn**

na návrh insolvenčního správce nebo věřitelského orgánu
anebo i bez tohoto návrhu

- ✓ **odvolat z funkce insolvenčního správce**, a to
 - z důležitých důvodů, které nemají původ v porušení povinností insolvenčního správce.

Insolvenční soud je oprávněn

na návrh věřitelského orgánu nebo dlužníka anebo i bez
tohoto návrhu

- ✓ **zprostit funkce insolvenčního správce**, který
 - neplní řádně své povinnosti *nebo*
 - nepostupuje při výkonu své funkce s odbornou péčí *anebo*
 - závažně porušil důležitou povinnost, uloženou mu zákonem nebo soudem.

Insolvenční správce - odpovědnost

Insolvenční správce odpovídá za škodu nebo jinou újmu,

kterou dlužníku, věřitelům nebo třetím osobám způsobil tím,

- ✓ že při výkonu své funkce porušil povinnosti, jež jsou mu uloženy zákonem nebo rozhodnutím soudu, jakož i tím,
- ✓ že při jejím výkonu nepostupoval s odbornou péčí.

Odpovědnosti za škodu nebo jinou újmu se insolvenční správce zproští, jen když

prokáže, že škodě nebo jiné újmě nemohl zabránit ani při vynaložení veškerého úsilí, které po něm bylo možné spravedlivě požadovat se zřetelem k průběhu insolvenčního řízení.

Insolvenční správce **nese odpovědnost za uspokojení pohledávek** za majetkovou podstatou vzniklých na základě právního úkonu insolvenčního správce.

Odpovědnosti za uspokojení pohledávek za majetkovou podstatou se insolvenční správce zproští, jen když

prokáže, že v době, kdy tento právní úkon činil, nemohl poznat, že majetková podstata nebude stačit k úhradě jím založené pohledávky za majetkovou podstatou.

Insolvenční správce - odměna

Insolvenční správce má právo

- ✓ na **odměnu** a
- ✓ na **náhradu hotových výdajů**.

Odměna a náhrada hotových výdajů insolvenčního správce se uspokojují

- ✓ **z majetkové podstaty**
- ✓ **ze zálohy na náklady insolvenčního řízení**
(nestačí-li majetková podstata)
- ✓ **jsou hrazeny státem** *(nelze-li uspokojit z majetkové podstaty nebo ze zálohy)*.

Insolvenční správce

povinnost mlčenlivosti

§ 45

Insolvenční správce **zachovává mlčenlivost** o **skutečnostech, o kterých zvláštní právní předpis stanoví povinnost mlčenlivosti, pokud se o nich dozvěděl při výkonu své funkce, a to i po jejím skončení;**

této mlčenlivosti jej v rozsahu výkonu této funkce může zprostit ten, v jehož zájmu ji má, nebo insolvenční soud. Totéž platí pro třetí osoby vykonávající činnosti, ke kterým je povinen insolvenční správce.

Věřitelské orgány

§46

(1) **Věřitelskými orgány** jsou
schůze věřitelů a
věřitelský výbor nebo **zástupce věřitelů.**

Schůze věřitelů

§ 47

(1) Schůzi věřitelů svolává a řídí insolvenční soud. Svolá ji z vlastní iniciativy, nebo na návrh insolvenčního správce, věřitelského výboru anebo alespoň 2 věřitelů, jejichž pohledávky počítané podle výše (§ 49 odst. 1) činí alespoň desetinu přihlášených pohledávek.

Insolvenční soud svolá schůzi věřitelů tak, aby se konala do 30 dnů poté, co byl o její svolání požádán, není-li navržen pozdější termín konání.

Schůze věřitelů

§ 49

- (1) Nestanoví-li tento zákon jinak, vyžaduje se k **platnosti usnesení schůze věřitelů** **prostá většina hlasů přítomných nebo řádně zastoupených věřitelů**, počítaná podle výše jejich pohledávek; přitom platí, že **na každou 1 Kč pohledávky připadá jeden hlas**.
- (2) Náleží-li pohledávka více osobám, musí se dohodnout, kdo bude vykonávat práva s ní spojená. Nedohodnou-li se, vykonávají tato práva jen ohledně svého dílu pohledávky; pro tyto účely platí, že každé z těchto osob náleží stejný díl pohledávky. Ustanovení občanského zákoníku 12) o spoluvlastnictví se použijí obdobně.

Věřitelský výbor

§ 56

- (1) **Je-li přihlášených věřitelů více než 50, je schůze věřitelů povinna ustanovit věřitelský výbor.** Členy věřitelského výboru a jejich náhradníky volí schůze věřitelů.
- (2) Věřitelský výbor má nejméně 3 a nejvýše 7 členů. O počtu členů rozhoduje schůze věřitelů. Každý člen věřitelského výboru má svého náhradníka; schůze věřitelů může rozhodnout o vyšším počtu náhradníků členů věřitelského výboru.

Věřitelský výbor

§ 58

(1) Věřitelský výbor chrání společný zájem věřitelů a v součinnosti s insolvenčním správcem přispívá k naplnění účelu insolvenčního řízení.

(2) Věřitelský výbor zejména

- a) dohlíží na činnost insolvenčního správce,
- b) poskytuje insolvenčnímu správcí podporu při jeho činnosti,
- c) uděluje insolvenčnímu správcí nebo dlužníku s dispozičními oprávněními souhlas k uzavírání smluv o úvěrovém financování,
- d) schvaluje průběžně výši a správnost hotových výdajů insolvenčního správce a nákladů spojených s udržováním a správou majetkové podstaty,
- e) může nahlížet do dlužníkovy účetnictví nebo evidence vedené podle zvláštního právního předpisu 13) ,
- f) může rozhodnout o ověření řádné účetní závěrky nebo mimořádné účetní závěrky auditorem,
- g) může nahlížet do dlužníkových písemností ve stejném rozsahu jako insolvenční správce,
- h) plní úkoly stanovené tímto zákonem nebo uložené mu insolvenčním soudem,
- i) je oprávněn podávat insolvenčnímu soudu návrhy týkající se průběhu insolvenčního řízení, včetně návrhů na uložení procesních sankcí.

Věřitelský výbor

§ 58

- (3) Věřitelský výbor vykonává svou činnost jako sbor; ze svého středu volí předsedu, který svolává a řídí jeho schůze. Jestliže věřitelský výbor nezvolí předsedu ani při opakované volbě, určí ho z řad členů věřitelského výboru insolvenční soud. Věřitelský výbor se schází z vlastní iniciativy nebo jej svolá insolvenční soud anebo insolvenční správce. **Rozhoduje většinou hlasů svých členů** s tím, že nepřítomné členy zastupují jejich náhradníci; má-li člen věřitelského výboru více náhradníků (§ 56 odst. 2), zastupují jej v pořadí určeném schůzí věřitelů při jejich volbě. Při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy. Usnášet se věřitelský výbor může jen tehdy, je-li přítomna nadpoloviční většina jeho členů nebo jejich náhradníků. Pripouští-li to povaha některé z činností, může věřitelský výbor jejím provedením nebo prováděním pověřit některého ze svých členů nebo jeho náhradníka.
- (4) Členové a náhradníci věřitelského výboru se mohou ve věřitelském výboru dát na své nebezpečí zastoupit kteroukoliv fyzickou osobou, která má způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu; nejde-li o advokáta, může tento zástupce jednat jedině osobně. Náklady, které jim tím vzniknou, platí ze svého.

Zástupce věřitelů

§ 68

(1) **Není-li volba věřitelského výboru povinná, může schůze věřitelů místo něho zvolit zástupce věřitelů** a jeho náhradníka.

(přihlášených věřitelů je méně než 50)

(2) **Ustanovení o věřitelském výboru platí pro zástupce věřitelů a jeho náhradníka obdobně.** Zástupce věřitelů a jeho náhradník však nemohou být jmenováni insolvenčním soudem a neplatí pro ně § 63 odst. 2.

Hlasování ve věřitelských orgánech

Při hlasování

na **SCHŮZI VĚŘITELŮ**

se počet hlasů věřitele řídí

nominální hodnotou přihl. pohl.

ve **VĚŘITELSKÉM VÝBORU**

má každý člen jeden hlas